

Súd: Okresný súd Piešťany  
Spisová značka: 22Pc/2/2018  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2518200130  
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2019  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľudmila Hricková  
ECLI: ECLI:SK:OSPN:2019:2518200130.5

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany sudkyňou JUDr. Ľudmilou Hrickovou v právnej veci navrhovateľky: F. L., rod. Š., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom R. XX/XX, R., štátnej občianky Slovenskej republiky, proti mužovi, ktorého otcovstvo má byť určené: U. L., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom R. XX/XX, R., t. č. Ústav na výkon trestu odňatia Trenčín, Súdna 1996/15, Trenčín, štátnemu občanovi Slovenskej republiky, a proti dieťaťu: U. L., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom G. č. XXX, G., okr. U., doručovacia adresa: R. XX/XX, R., štátnemu občanovi Slovenskej republiky, o určenie otcovstva, takto

### rozhodol:

- I. Návrh na určenie otcovstva z a m i e t a .
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

### odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Piešťany dňa 18.1.2018 sa navrhovateľka domáhala potvrdenia otcovstva jej bývalého manžela, U. L., nar. X.XX.XXXX, k ich spoločnému synovi U. L., nar. XX.X.XXXX. Návrh odôvodnila tým, že svojmu bývalému manželovi nebola nikdy neverná, a chcela, aby za tým účelom súd nariadil analýzu DNA, výsledky ktorej by na 100 % potvrdili, že U. L. je synom U. L.. Návrh na začatie konania upresnila písomným podaním doručeným súdu dňa 7.8.2018, tak, že žiadala, aby súd určil otcovstvo jej syna U. L.. K podaniu pripojila aj rodný list syna U. L., podľa ktorého rodičmi U. L. sú navrhovateľka a U. L..

X. U. L. súhlasil s návrhom na určenie otcovstva s odôvodnením, že chce dokázať, že U. L. je jeho vlastným otcom, pretože U. L. mu celý život hovoril, že nie je neho synom. Preto žiadal, aby súd nariadil analýzu DNA.

3. Aj U. L. súhlasil s analýzou DNA iba s tým rozdielom, že mala slúžiť na preukázanie, že nie je biologickým otcom U. L..

4. Súd nariadil na pojednanie veci pojednávanie, vykonal dokazovanie listinami, a to rodným listom U. L., lustráciou v Registri obyvateľov Slovenskej republiky, lustráciami v elektronickom súdnom registri Okresného súdu Piešťany, ako aj vyjadreniami účastníkov konania, a z i s t i l t e n t o s k u t o č n ý s t a v :

5. Z rodného listu U. L. súd zistil, že sa narodil dňa 14.1.1990 v Piešťanoch matke F. L., rod. Š., nar. XX.X.XXXX, a že otcom dieťaťa podľa matričného zápisu je U. L., rod. L., nar. X.XX.XXXX.

6. Z lustrácie Registra obyvateľov Slovenskej republiky súd zistil, že aj v čase vyhlásenia rozsudku, t.j. k 25.1.2019, boli v Registri obyvateľov uvedení U. L., nar. X.XX.XXXX, a F. L., rod. Š., nar. XX.X.XXXX ako rodičia U. L..

7. Z elektronického súdneho registra Okresného súdu Piešťany je súdu z jeho úradnej činnosti známe, že manželstvo U. L. a F. L., rod. Š. bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 9C/176/2011 zo dňa 18.7.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.9.2012. U. L. podal v minulosti na tunajšom súde návrh na zapretie jeho otcovstva k U. L., ktorý zoberal späť, v dôsledku čoho súd konanie o zapretie otcovstva zastavil. Konanie o zapretie otcovstva bolo vedené pod sp. zn. 6Pc/14/2016, a bolo zastavené uznesením č. k. 6Pc/14/2016-77 zo dňa 12.12.2017, ktoré bolo potvrdené odvolacím súdom, konkrétne uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 23CoP/32/2018-121 zo dňa 17.9.2018. Uznesenie o zastavení konania a potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu nadobudli právoplatnosť tým istým dňom, dňa 3.10.2018.

8. Z vyjadrení účastníkov konania na pojednávaní dňa 25.1.2019 potom, čo súd vyslovil predbežné právne posúdenie poukazujúce na zjavnú nedôvodnosť predmetného návrhu na určenie otcovstva, navrhovateľka a registrovaný otec dieťaťa naďalej zhodne trvali na analýze DNA, a to zo slín dotknutých osôb. U. L. sa vyjadril, že ho nebaví počúvať celé roky, že nie je otcom U. L..

9. Súd nevykonal dokazovanie analýzou DNA napriek tomu, že to zhodne navrhli všetci traja účastníci konania, a nevykonal dokazovanie ani výsluchmi účastníkov konania, pretože to nebolo potrebné pre zistenie skutočného stavu v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie vo veci samej. Dôvody, pre ktoré tak súd neurobil, súd riadne účastníkom vysvetlil už priamo na pojednávaní, a to tak pred otvorením pojednávania, ako aj v rámci predbežného právneho posúdenia veci.

XX. U. L. v záverečnej reči na pojednávaní dňa 25.1.2019 vyjadril svoju nespokojnosť s predbežným právnym názorom konajúceho súdu slovami, že sa mu to nezdá, že by to bolo možné v demokratickej krajine.

11. Súd v e c p r á v n e p o s ú d i l nasledovne:

12. Podľa § 51 ods. 1 zákona č. 94/1963 Zb., Zákona o rodine v znení neskorších predpisov, v znení účinnom ku dňu narodenia Petra Maceku (ďalej len „Zákon o rodine platný do 31.3.2005“), ak sa narodí dieťa v čase od uzavretia manželstva do uplynutia trojstého dňa po zániku manželstva alebo po jeho vyhlásení za neplatné, považuje sa za otca manžel matky.

13. Podľa § 52 ods. 1, ods. 2 Zákona o rodine platného do 31.3.2005, za otca sa inak považuje muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov. Súhlasné vyhlásenie rodičov sa musí stať pred národným výborom povereným viesť matriku alebo pred súdom.

14. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine platného do 31.3.2005, ak nedošlo k určeniu otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov, môže ako dieťa, tak aj matka navrhnúť, aby otcovstvo určil súd.

15. Podľa § 57 ods. 1 Zákona o rodine platného do 31.3.2005, manžel môže do šesť mesiacov odo dňa, keď sa dozvie, že sa jeho manželke narodilo dieťa, zaprieť na súde, že je jeho otcom.

16. Podľa § 59 ods. 1, ods. 2 Zákona o rodine platného do 31.3.2005, manžel má právo zaprieť otcovstvo voči dieťaťu a matke, ak sú obidvaja nažive, a ak nežije jeden z nich, voči druhému. Ak nežije ani dieťa, ani matka, toto právo manžel nemá. Aj matka môže do šesť mesiacov od narodenia dieťaťa zaprieť, že otcom dieťaťa je jej manžel. Ustanovenia o zapieraní práve manžela platia tu obdobne.

17. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Zákona o rodine platného do 31.3.2005, muž, otcovstvo ktorého bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov, môže ho pred súdom zaprieť, len ak je vylúčené, že by mohol byť otcom dieťaťa, a dokiaľ neuplynie šesť mesiacov odo dňa, keď bolo takto otcovstvo určené; táto lehota sa neskončí pred uplynutím šesť mesiacov od narodenia dieťaťa. Aj matka dieťaťa môže v rovnakej lehote zaprieť, že je otcom dieťaťa muž, otcovstvo ktorého bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov. Ustanovenia § 57 ods. 2 a § 59 ods. 1 platia tu obdobne.

18. Podľa § 62 ods. 1, ods. 2 Zákona o rodine platného do 31.3.2005, ak uplynula lehota ustanovená na zapretie otcovstva jedného z rodičov, môže generálny prokurátor, ak to vyžaduje záujem spoločnosti, podať návrh na zapretie otcovstva proti otcovi, matke a dieťaťu. Ak nie je niektorý z nich nažive, môže generálny prokurátor podať návrh na zapretie otcovstva proti ostatným z nich; ak nie je nažive nikto z nich, môže podať návrh proti opatrovníkovi, ktorého súd pre túto vec ustanovil.

19. Zákon č. 94/1963 Zb., Zákon o rodine v znení neskorších prepisov, bol s účinnosťou od 1.4.2005 zrušený novým zákonom o rodine, zverejneným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky ako zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

20. Podľa § 114 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, právne vzťahy, ktoré vznikli pred 1. aprílom 2005, sa posudzujú podľa ustanovení tohto zákona. Vznik týchto právnych vzťahov, ako aj práva a povinnosti z nich vzniknuté sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

21. Podľa § 117 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na plynutie lehôt, ktoré sa k 1. aprílu 2005 neskončili, platia ustanovenia tohto zákona.

22. Podľa § 84 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“ alebo „Zákon o rodine“ v príslušnom tvare), otcovstvo sa určuje na základe domniek otcovstva ustanovených v tomto zákone súhlasným vyhlásením rodičov alebo rozhodnutím súdu.

23. Podľa § 85 ods. 1 ZR, ak sa narodí dieťa v čase od uzavretia manželstva do uplynutia trojstého dňa po zániku manželstva alebo po jeho vyhlásení za neplatné, považuje sa za otca manžel matky.

24. Podľa § 86 ods. 1 ZR, manžel môže do troch rokov odo dňa, keď sa dozvedel o skutočnostiach dôvodne spochybňujúcich, že je otcom dieťaťa, ktoré sa narodilo jeho manželke, zaprieť na súde, že je jeho otcom.

25. Podľa § 88 ods. 1 ZR, manžel má právo zaprieť otcovstvo voči dieťaťu a matke, ak sú obidvaja nažive, a ak nežije jeden z nich, voči druhému. Ak nežije ani dieťa, ani matka, toto právo manžel nemá.

26. Podľa § 88 ods. 2 ZR, aj matka môže do troch rokov od narodenia dieťaťa zaprieť, že otcom dieťaťa je jej manžel. Ustanovenia o práve na zapretie otcovstva manželom matky dieťaťa sa použijú primerane.

27. Podľa § 90 ZR, ak nie je otcovstvo určené podľa domnieky otcovstva manžela matky, možno ho určiť súhlasným vyhlásením oboch rodičov.

28. Podľa § 91 ods. 1, ods. 2 ZR, za otca sa považuje muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov. Súhlasné vyhlásenie rodičov musí byť urobené pred matričným úradom alebo pred súdom.

29. Podľa § 93 ods. 1 ZR, muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov, môže otcovstvo pred súdom zaprieť do troch rokov odo dňa jeho určenia, len ak je vylúčené, že by mohol byť otcom dieťaťa; táto lehota sa neskončí pred uplynutím troch rokov od narodenia dieťaťa.

30. Podľa § 93 ods. 2 a ods. 3 ZR, aj matka dieťaťa môže v rovnakej lehote zaprieť, že otcom dieťaťa je muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov. Ustanovenia § 86 ods. 2 a § 88 ods. 1 sa použijú primerane.

31. Podľa § 94 ods. 1 ZR, ak nedošlo k určeniu otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov, môže dieťa, matka alebo muž, ktorý tvrdí, že je otcom, navrhnúť, aby otcovstvo určil súd.

32. Podľa § 96 ods. 1 ZR, ak je to potrebné v záujme dieťaťa a ak uplynula rodičom dieťaťa lehota ustanovená na zapretie otcovstva, môže súd na návrh dieťaťa rozhodnúť o prípustnosti zapretia otcovstva. V tomto konaní musí byť maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom.

33. Podľa § 96 ods. 2 ZR, ak súd rozhodne tak, že návrhu podanému podľa odseku 1 vyhovie, a určí, že zapretie otcovstva po uplynutí zákonnej lehoty je v záujme dieťaťa, môže dieťa po právoplatnosti tohto rozhodnutia podať návrh na zapretie otcovstva.

34. Podľa § 105 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“ alebo „Civilný mimosporový poriadok“ v príslušnom tvare), konaniami vo veciach určenia rodičovstva sú konanie o a) určenie materstva, b) určenie otcovstva, c) zapretie otcovstva a d) prípustnosti podania návrhu na zapretie otcovstva dieťaťom.

35. Podľa § 106 CMP, na konania vo veciach určenia rodičovstva je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má dieťa bydlisko. Ak takého súdu niet, je príslušný všeobecný súd matky, inak všeobecný súd toho, koho otcovstvo má byť určené alebo zapreté.

36. Podľa § 107 CMP, konanie sa začína len na návrh.

37. Podľa § 108 ods. 2 CMP, účastníkom konania o určenie otcovstva je navrhovateľ podľa predpisov rodinného práva, dieťa, matka a muž, ktorého otcovstvo má byť určené.

38. Podľa § 108 ods. 3 CSP, účastníkom konania o zapretie otcovstva je dieťa, matka a muž, ktorého otcovstvo má byť zapreté.

39. Podľa § 108 ods. 4 CSP, účastníkom konania o prípustnosti podania návrhu na zapretie otcovstva dieťaťom je len dieťa.

40. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

41. Podľa § 2 ods. 2 CMP na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

42. Podľa čl. 6 CMP súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí.

43. Viest' spor o určenie otcovstva by bolo možné najskôr potom, ako došlo k úspešnému zapretiu existujúceho otcovstva (k „právnemu uvoľneniu“ dieťaťa). Právna úprava Zákona o rodine v Slovenskej republike reflektuje aj na situácie, kedy právny stav nie je súladný so stavom skutočným, vymedzuje okruh subjektov, ktoré môžu existenciu domnienky otcovstva v zákonnej lehote vyvrátiť, a zaprieť otcovstvo dieťaťa (na porov. uznesenie NSSR sp. zn. 5Cdo 492/2015 zo dňa 22.6.2016).

44. Súd je povinný zistiť skutočný stav veci (§ 35 CMP). Súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 CMP).

45. Podľa § 215 ods. 1 CSP, v spojení s § 36 CMP, súd v mimosporovom konaní rozhodne na základe zisteného skutočného stavu.

46. Vykonaným dokazovaním listinami, a to rodným listom U. L., lustráciou v Registri obyvateľov Slovenskej republiky, lustráciami v elektronickom súdnom registri Okresného súdu Piešťany, ako aj vyjadreniami účastníkov konania, súd mal za preukázané, že U. L., nar. XX.X.XXXX sa narodil za trvania manželstva jeho matky F. L., rod. Š. a U. L., nar. X.XX.XXXX, a preto bol vtedajší manžel matky F. L. zapísaný na príslušnom matričnom úrade do knihy narodení, a následne aj do rodného listu U. L. ako jeho otec podľa 1. zákonnej domnienky otcovstva svedčiacej manželovi matky dieťaťa podľa § 51 ods. 1 Zákona o rodine platného do 31.3.2005 (od 1.4.2005 podľa § 85 ods. 1 ZR). Manželstvo F. L., rod. Š. a U. L., nar. X.XX.XXXX bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 9C/176/2011 zo dňa 18.7.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.9.2012. Viera Maceková, rod. Š. a U. L. sú naďalej vedení v Registri obyvateľov Slovenskej republiky ako rodičia U. L..

47. Zákon o rodine (súčasný Zákon o rodine, ako aj Zákon o rodine platný do 31.3.2005) upravuje určovanie otcovstva na základe troch zákonných domnieňok, a zároveň sa usiluje o dosiahnutie súladu medzi otcovstvom biologickým a otcovstvom právnym (podľa matričného zápisu v knihe narodení, a následkom toho aj v rodnom liste dieťaťa). Zákon o rodine preto poskytuje možnosť, aby domnieňka založená na zovšeobecnenom predpoklade otcovstva mohla byť vyvrátená v prípade, keď dotknuté subjekty disponujú poznatkom, že na základe domnieňky ustálené právne otcovstvo sa nezakladá na pokrvnom základe, na čo slúži inštitút zapretia otcovstva. Prvou zákonnou domnieňkou učenia otcovstva je otcovstvo svedčiace manželovi matky dieťaťa (§ 85 ZR, predtým § 51 Zákona o rodine platného do 31.3.2005). Pre vykonanie matričného zápisu o otcovstve dieťaťa teda plne postačuje, že matka dieťaťa je vydatá, kedy matričný úrad je povinný zapísať ako otca dieťaťa manžela matky dieťaťa. Až keď otcovstvo dieťaťa nie je určené podľa domnieňky otcovstva manžela matky dieťaťa, možno otcovstvo určiť podľa druhej domnieňky, ktorou je určenie otcovstva súhlasným vyhlásením oboch rodičov pred matričným úradom alebo pred súdom (§ 90 ZR, predtým § 52 Zákona o rodine platného do 31.3.2005). Až keď nedošlo k určeniu otcovstva ani podľa domnieňky otcovstva manžela matky (1. zákonná domnieňka), ani súhlasným vyhlásením rodičov (2. domnieňka), až vtedy môže otcovstvo dieťaťa určiť súd (3. zákonná domnieňka otcovstva podľa § 94 ZR, predtým § 54 Zákona o rodine platného do 31.3.2005).

48. Prvé dve zákonné domnieňky otcovstva sú vyvrátiteľné, a teda otcovstvo podľa nich určené možno vyvrátiť úspešným zapretím otcovstva na súde. Na základe právoplatného rozsudku súdu o určení, že matrikou zapísaný otec nie je biologickým otcom dieťaťa, matričný úrad vykoná výmaz zápisu otcovstva tohto muža k dieťaťu, následkom čoho v neskôr vystavenom rodnom liste už dieťa nebude mať uvedeného žiadneho otca, čo umožňuje určenie otcovstva k dieťaťu všetkými 3-mi zákonnými domnieňkami. Otcovstvo určené treťou zákonnou domnieňkou, teda súdnym rozhodnutím, už nemožno vyvrátiť, t.j. zaprieť.

49. Otcovstvo manžela matky dieťaťa môže zaprieť tak matka dieťaťa, ako jej manžel, (príp. bývalý manžel), avšak iba v zákonných prekluzívnych lehotách, čo má za následok, že márnym uplynutím zákonnej lehoty ich nárok na zapretie otcovstva zaniká, a neskoro podaný návrh na zapretie otcovstva súd musí zamietnuť. V danom prípade aj matke dieťaťa (navrhovateľke), aj jej bývalému manželovi uplynula zákonná lehota márnym uplynutím 6-ich mesiacov od určenia otcovstva podľa domnieňky manžela matky dieťaťa podľa § 61 Zákona o rodine účinného do 31.3.2005. Súčasný Zákon o rodine predĺžil zapieraciu lehotu pre registrovaných rodičov dieťaťa zo 6 mesiacov na lehotu 3 rokov (§ 86, § 88 ZR), avšak na navrhovateľku a jej bývalého manžela sa táto dlhšia lehota nevzťahuje, keďže ich lehota začala plynúť, a aj uplynula, ešte pred platnosťou a účinnosťou súčasného Zákona o rodine. Súd si dovoľuje pripomenúť, že od narodenia dieťaťa uplynula oveľa dlhšia doba, a to viac než 28 rokov.

50. Podľa Zákona o rodine platného do 31.3.2005, po márnom uplynutí lehoty na zapretie otcovstva mohol návrh na zapretie otcovstva podať generálny prokurátor, ak si to vyžadoval záujem spoločnosti (§ 62 Zákona o rodine platného do 31.3.2005). Takýto návrh však generálny prokurátor vo vzťahu k otcovstvu U. L. nepodal. Podľa súčasného Zákona o rodine, ak márne uplynula obom rodičom zákonná lehota na zapretie otcovstva, ak je to potrebné v záujme dieťaťa, môže súd na návrh dieťaťa rozhodnúť o prípustnosti zapretia otcovstva, a až ak by takému návrhu súd vyhovel, môže dieťa po právoplatnosti takéhoto rozhodnutia podať návrh na zapretie otcovstva (§ 96 ZR). Zapretie otcovstva na návrh dieťaťa nie je obmedzené žiadnou zákonnou lehotou.

51. Súd si dovoľuje zdôrazniť význam konania o určenie otcovstva, ktorý spočíva v určení otcovstva, ktoré v čase vyhlásenia rozsudku 1.) nebolo vôbec určené (ani podľa domnieňky manžela matky dieťaťa, ani súhlasným vyhlásením rodičov, a už vôbec nie právoplatným rozsudkom súdu), alebo 2.) už bolo vo vzťahu k predchádzajúcemu registrovanému otcovi právoplatne zapreté, v dôsledku čoho na aktuálnom rodnom liste dieťaťa už nie je uvedený žiadny muž ako otec dieťaťa. V danom prípade súd zistil, že určeniu otcovstva U. L. vo vzťahu k U. L. súdnym rozhodnutím bráni už existujúce určenie otcovstva podľa 1. zákonnej domnieňky svedčiacej manželovi matky dieťaťa, keďže manželom matky U. L. bol v čase narodenia dieťaťa U. L.. Konanie o určenie otcovstva neslúži na to, aby súdy všetkým rozhádaným párom nariaďovali analýzy DNA na ich žiadosť iba preto, aby ich uistili v tom, že „matrikový“ otec je zároveň aj biologickým otcom dieťaťa. Práve takýto postoj zaujali všetci traja účastníci toho konania. Navrhovateľka chcela svojím návrhom na určenie otcovstva „iba“ potvrdiť už existujúci právny stav otcovstva dieťaťa pre jej dobrý vnútorný pocit a pre dobrý vnútorný pocit jej

dieťaťa, a dokázať tak bývalému manželovi, že jeho otcovstvo v právnom slova zmysle je totožné s jeho biologickým otcovstvom. Bývalý manžel navrhovateľky s analýzou DNA súhlasil iba preto, aby si overil svoje pochybnosti o biologickom otcovstve vo vzťahu k Petrovi. K tomuto súd poznamenáva, že slovenský právny poriadok upravuje iba 4 druhy konaní vo veciach určenia rodičovstva, a to konanie o a) určenie materstva, b) určenie otcovstva, c) zapretie otcovstva a d) prípustnosti podania návrhu na zapretie otcovstva dieťaťom (§ 105 CMP). Zrejme práve preto navrhovateľka, po informatívnom výsluchu na súde, zmenila označenie pôvodného návrhu o potvrdenie otcovstva na návrh o určenie otcovstva. Takýmto preformulovaním označenia návrhu na začatie konania však navrhovateľka v danom prípade vôbec nezmenila ani obsah svojich podaní, ani skutočný stav a ani tvrdenia, od ktorých odvodzovala svoj návrh na učenie už určeného otcovstva. Z obsahu návrhu na začatie konania, z jeho upresnenia, ako aj zo všetkých ďalších podaní navrhovateľky, aj z jej vyjadrení na pojednávaní dňa 25.1.2019 vyplýva, že jediným cieľom návrhu na začatie konania, ktorý chcela navrhovateľka dosiahnuť, bolo nariadenie analýzy DNA súdom pre dosiahnutie dobrého subjektívneho pocitu navrhovateľky a jej syna, a nie s cieľom dosiahnuť zmenu zápisu v knihe narodení a následne v rodnom liste jej dieťaťa v časti o otcovstve dieťaťa. Dokonca aj z vyjadrení jej bývalého manžela a syna U. L. je zrejme, že všetci traja chceli dosiahnuť iba analýzu DNA, aby tým vyriešili ich niekoľkoročné súkromné hádky o biologickom otcovstve U. L. k U. L..

52. U. L. v záverečnej reči na pojednávaní dňa 25.1.2019 vyjadril pochybnosť o zákonnej úprave, ktorá by umožnila súdu nenariadiť analýzu DNA napriek tomu, že to zhodne navrhujú všetci traja účastníci konania. K tomuto súd dodáva, že predmetom tohto konania je určenie otcovstva dieťaťa, ktorého otcovstvo je už určené viac ako 28 rokov, keďže otcovstvo svedčí bývalému manželovi matky dieťaťa. Súd poukazuje na to, že právo na zapretie otcovstva matkou dieťaťa a manželom matky dieťaťa nie je absolútne, hlavne, nie je časovo neobmedzené, pretože zákonodarca stanovením zákonných lehôt pre možnosť zapretia otcovstva sleduje záujem včasnej stabilizácie právnych pomerov dieťaťa. Súd nie je povinný vyhovieť všetkým požiadavkám účastníkov konania, ktoré si vedia účastníci konania vyriešiť sami medzi sebou, t. j. bez zásahov zo strany súdu. Súd vôbec nemusí vykonať dôkaz, hoci aj zhodne navrhnutý všetkými účastníkmi konania, vykonanie ktorého by nemalo žiadny vplyv na rozhodnutie súdu vo veci samej, vykonanie ktorého dôkazu (v danom prípade dôkazu analýzou DNA) by bolo pre konanie nadbytočné, nevhodné, neúčelné a neefektívne. Súd je síce povinný vykonať aj dôkazy, ktoré účastníci nenavrhli, ktoré sú potrebné na zistenie skutočného stavu veci (čl. 10, § 36 CMP), avšak iba v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie vo veci samej.

53. Na základe zisteného skutočného stavu a citovaných zákonných ustanovení súd dospel k záveru, že nárok navrhovateľky na určenie otcovstva je neprípustný, pretože tomu bráni už skôr určené otcovstvo podľa 1. zákonnej domnienky, svedčiace tomu istému mužovi, t.j. bývalému manželovi matky dieťaťa, a podľa § 94 ods. 1 ZR, určenie otcovstva súdom prichádza do úvahy iba vtedy, ak nedošlo k určeniu otcovstva vôbec alebo ak bolo úspešne zapreté na súde. Súdu preto neostávalo nič iné, iba návrh na určenie otcovstva ako neprípustný zamietnuť (I. výrok).

XX. U. L. a U. L. nič nebráni zabezpečiť si na vlastné náklady znalecký posudok za účelom analýzy DNA, aby tým vyriešili ich niekoľkoročné hádky o biologickom otcovstve. Súd o tom všetkých účastníkov výslovne poučil, a odovzdal im na pojednávaní krátkou cestou aj vytlačený zoznam znalcov z príslušného odvetvia s tým, že bývalému manželovi navrhovateľky bude zoznam zaslaný poštou, keďže ten sa pojednávania zúčastnil formou videokonferencie.

55. Keďže obom registrovaným rodičom dieťaťa už uplynula zákonná lehota na zapretie otcovstva, bude už iba na rozhodnutí dieťaťa, t. j. U. L., 1.) či sám osloví príslušného znalca alebo iného odborníka za účelom analýzy DNA na vlastné náklady, príp. na náklady „matrikového“ otca, alebo na náklady oboch, do čoho ho nemožno v takom prípade žiadnym spôsobom nútiť, alebo 2.) situáciu ponechá nevyriešenú bez analýzy DNA, keďže otcom v právnom zmysle naďalej zostáva bývalý manžel matky dieťaťa, alebo 3.) či podá samostatný, nový návrh na súd na rozhodnutie o prípustnosti podania návrhu na zapretie otcovstva dieťaťom, ktorému súd bude môcť vyhovieť iba vtedy, ak by zapretie otcovstva U. L. bolo v záujme dieťaťa. Až po právoplatnom rozsudku, ktorým by súd rozhodol, že podanie návrhu na zapretie otcovstva dieťaťom pripúšťa, bude U. L. môcť podať návrh na zapretie otcovstva. V prípade pripustenia podania návrhu zapretia otcovstva dieťaťom by sa už analýze DNA nariadenej súdom museli podrobiť všetky osoby uvedené v rozhodnutí súdu. Súd si dovoľuje poznamenať, že pripustenie podania návrhu na zapretie otcovstva 28-ročným plnoletým dieťaťom je veľmi málo pravdepodobné a bude iba vecou

dokazovania zistiť, či je alebo nie v záujme dospelého dieťaťa, aby nemalo v rodnom liste uvedeného otca.

56. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

57. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým konanie končí.

58. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

59. Podľa § 53 CMP, v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať.

60. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

61. V mimosporovom konaní, a teda aj v konaní vo veciach určenia rodičovstva, súd rozhoduje o nároku na náhradu trov konania iba na návrh, pričom platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (§ 52 CMP). Z tejto zásady platí výnimka upravená v ust. § 53 CMP, podľa ktorej v konaní o určenie rodičovstva súd môže priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať. Nakoľko súd nevykonal znalecké dokazovanie analýzou DNA, ani žiadne iné rozsiahle dokazovanie, rozhodol o trovách konania podľa všeobecnej zásady uvedenej v § 52 CMP, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (II. výrok).

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresnom súde Piešťany do 15 dní od doručenia rozhodnutia, v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 CSP). Odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh; § 363 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP)